

TILLSYNS- OCH
FÖRESKRIFTSRÅDET

Marie Eriksson
Tel: 08-698 1149
Marie.eriksson
@naturvardsverket.se

PROTOKOLL
2008-09-24 Dnr 117-6219-08

Protokoll från Tillsyns- och föreskriftsrådets möte den 24 september 2008

Närvarande

Rådet: Martin Eriksson (ordförande); Mikael Schultz, Karlstad kommun, miljöförvaltningen; Else-Marie Mejersjö, Jordbruksverket; Margareta Palmquist, Socialstyrelsen; Kerstin Eriksson, Generalläkaren (punkt 1-4); Ann-Sofie Eriksson, Sveriges Kommuner och Landsting (punkt 1-5); Lena Callermo, Naturvårdsverket; Gunnar Guzikowski, Läkemedelsverket; Barbro Sillrén, Kemikalieinspektionen; Annelie Johansson, Länsstyrelsen i Jönköpings län; Barbro Köhler Krantz, Arbetsmiljöverket; Peter Brådenmark, Livsmedelsverket; Gunilla Kock, Skogsstyrelsen och Lena Tellvik, Räddningsverket.

Övriga: Lennart Axelsson, miljöchef Katrineholms kommun; Ingela Höök, projektledare Miljösamverkan Sverige (punkt 1-4); Lasse Lind, projektledare Miljösamverkan Västra Götaland (punkt 1-4); Cecilia Lunder, projektledare Miljösamverkan Västra Götaland (punkt 1-4); Anne-Li Fiskesjö, Länsstyrelsen Kalmar län (punkt 1-4 via konferenstelefon); Kitty Victor, Naturvårdsverket (punkt 1-4); Malin Larsson, Miljödepartementet (punkt 7); Susanne Gerland, Miljödepartementet (punkt 7); Tom Hedlund, ToFR-kansliet; Marie Eriksson, ToFR-kansliet; Liisa Bjällås, ToFR-kansliet och Anna Nygren, ToFR-kansliet

1. Mötets öppnande

Martin Eriksson hälsade välkommen och förklarade mötet öppnat. Regeringen har förordnat ny ledamot *Gunilla Kock* från Skogsstyrelsen. Nyanställd på kansliet *Anna Nygren*.

2. Fastställande av dagordning

Dagordningen godkändes.

3. Val av justerare

Till protokolljusterare valdes *Peter Brådenmark*.

4. TEMA: Samverkan i tillsynsvägledningen

Som ett led i Rådets uppföljning av resultatet från utvärderingen av tillsynsvägledning som Faugert & Co utvärdering genomförde 2007 anordnades dagens temadiskussion "Samverkan i tillsynsvägledningen". Rådet bjöd in länsrådet *Anne-Li Fiskesjö*, Länsstyrelsen Kalmar, miljöchefen *Lennart Axelsson*, Katrineholms kommun, *Ingela Höök*, projektledare Miljösamverkan Sverige samt *Cecilia Lunder* och *Lasse Lind*, projektledare Miljösamverkan Västra Götaland att medverka i diskussionen kring några viktiga slutsatser och frågeställningar från utvärderingen.

Anteckningar från diskussionen återfinns i **protokollsbilaga 1**.

Rådet beslutade att ge beredningsgruppen i uppdrag att till Rådsmötet den 3 december bereda de frågor och förslag som togs upp på temadiskussionen.

5. Beredningsgruppens underlag om förändringar vad gäller Rådet

Lena Callermo redovisade det underlag som skickats ut tillsammans med handlingarna till dagens möte. Hon inflikade att det saknades en paragraf, som handlar om att ledamöter och ordförande förordnas av regeringen, i förslaget till ändring i instruktionen för Naturvårdsverket. Förslaget ska dock kompletteras med en sådan paragraf.

Bra förslag ansåg ledamöterna *Peter Brådenmark*, Livsmedelsverket, *Barbro Köhler Krantz*, Arbetsmiljöverket, *Barbro Sillrén*, Kemikalieinspektionen, *Gunnar Guzikowski*, Läkemedelsverket, *Else-Marie Mejersjö*, Jordbruksverket, *Margareta Palmquist*, Socialstyrelsen, *Mikael Schultz*, Karlstads kommun (inklusive 22 kommuner), *Ann-Sofie Eriksson*, Sveriges Kommuner och landsting, *Lena Callermo*, Naturvårdsverket, *Annelie Johansson*, Länsstyrelsen i Jönköping och *Lena Tellvik*, Räddningsverket. Förslagen har förankrats i ledningen på respektive myndighet.

Skogsstyrelsen reserverade sig på rådets föregående möte och lämnade en avvikande mening på dagens möte. Skogsstyrelsen är en stor miljömyndighet med omfattande verksamhet som i hög grad handlar om samarbete med länsstyrelser och andra myndigheter. Skogsstyrelsen borde ingå i Tillsyns- och föreskriftsrådet och vill inte vara exkluderade från det samråd och samverkan som sker i Rådet.

Följande synpunkter lämnades:

- Beredningsgruppen påpekade att man har diskuterat gränsen för medlemskap i ett mindre Råd och menar att gränsen bör gå huruvida man tillsynsvägleder inom den egna organisationen eller gentemot länsstyrelser och kommuner. Skogsstyrelsens ansvar för tillsynsvägledning tillhör det förstnämnda och skiljer sig därmed från de centrala myndigheter som föreslås ingå i ett mindre Råd. Länsstyrelserna samarbetar mycket med Skogsstyrelsen men får inte direkt tillsynsvägledning.
- Det är mycket angeläget att tillfällen ges till samråd. Det finns med en punkt i förslaget om kontakter med övriga myndigheter och beredningsgruppen vill särskilt peka på den punkten där det står att det är öppet att anmäla frågor att tas upp i Rådet.
- Kontakterna bör vara dubbelriktade.
- Understryk att det går att medverka.
- Den årliga konferensen blir ett viktigt forum.
- Ska det finnas kontaktpersoner så bör det finnas nedskrivet något om detta.
- Rådets fokus punkt 2. "Fattar beslut" Vad för slags beslut ska man tolka det som? Ta ställning i form av beslut inom Rådets verksamhet och uppdrag. Det är viktigt att Rådet inte bara diskuterar.
- Ett mindre Råd kanske medför ökad resursåtgång reflekterar Naturvårdsverket. Det är en bra aspekt att ta upp vid diskussionerna om arbetssätt för det nya rådet.
- Jordbruksverkets ledning önskar få besked om resursåtgången.
- Socialstyrelsen tror att förslaget innebär behov av ökade resurser men anser att det är värt det.
- Det skulle kanske vara lagtekniskt bättre att skriva mer generellt om samråd och samverkan i Tillsynsförordningen och föra in det i Naturvårdsverkets instruktion och inte i några andra myndigheters instruktion. Mot detta förslag påpekades att en av utgångspunkterna är att det ska finnas styrning.
- Tidpunkten att lämna in förslaget är förhållandevis god. Kanslichefen har vid kontakter med miljödepartementet hört att det är lämpligt att förslaget går in i remissbehandlingen av utredningen Myndighet för miljön - en granskning av Naturvårdsverket, SOU 2008:62.

Följande synpunkter har lämnats från ledamöter som inte deltog på dagens möte:

- *Bengt Högberg*, Fiskeriverket har genom e-post meddelat att man inte motsätter sig förslaget och att en framställning görs till regeringskansliet. Skälet är att Rådet inte har fungerat som den mer övergripande plattform för samverkan om miljöskydd med möjlighet att involvera anknytande sektorslagstiftningar vilket Fiskeriverket eftersträvat. Det är beklagligt att den samverkansplattform som finns försvinner. Bengt Högberg har tidigare förordat en omorganisation som inom bibehållen ram för Rådet lämnar större utrymme för de s.k. kärnmyndigheternas koncentration och bättre anpassar den övriga verksamheten efter behoven. Fiskeriverket anser att det är mycket angeläget att det mycket tydligt framgår att tillfällen till samråd kommer att ges (utdrag ur e-post 23 sept.).
- *Kerstin Eriksson*, Generalläkaren meddelade muntligt att förslaget är förankrat hos Generalläkaren. Det är inte tekniskt möjligt att föra in i Försvarmaktens instruktion något om samråd och samverkan inom Rådet.
- Länsråden meddelade muntligt genom *Anne-Li Fiskesjö* att man undrar om regeringen har efterfrågat förslaget på förändring av Rådets verksamhet och om det ligger rätt i tiden gentemot t.ex. utredningen SOU 2008:62. Vidare vill länsråden lyfta problematiken med samordning mellan EG-förordningar som en uppgift för Rådet.
- *Taina Bäckström*, Strålsäkerhetsmyndigheten. Inga synpunkter har lämnats.
- *Anders Larsson*, Boverket. Inga synpunkter har lämnats.

Förslag på ändringar:

- PM under beslutsform. "Beslut kan lämpligen föras in i Naturvårdsverkets och de andra myndigheternas instruktioner eller i tillsynsförordningen"
- PM under kontakter. Komplettera arbetsordningen mot bakgrund av synpunkterna på dagens möte på hur kontakterna mellan Rådet och övriga balkmyndigheter ska se ut
- Komplettera förslaget till ändring i instruktionen för Naturvårdsverket med en paragraf om att ledamöter och ordförande förordnas av regeringen

Rådet beslutade att

- Ställa sig bakom förslaget på förändring av Tillsyns- och föreskriftsrådet och förslagen på ändringar i myndigheternas instruktioner med beaktande av de ändringar som framförts på dagens möte. Skogsstyrelsen meddelade en avvikande mening, se **protokollsbilaga 2**.
- Översända förslagen till Regeringskansliet. Protokollsbilaga 2 bifogas.

Rådet borde verka för att förslaget om förändring i Rådets verksamhet ska börja gälla från årsskiftet. Ledamöternas förordnande sträcker sig till och med den 31 december 2009.

Rådet rekommenderar medlemsmyndigheterna att överväga föra in förslaget på förändring vad gäller Rådet i sina remissvar till utredningen "Myndighet för miljön - en granskning av Naturvårdsverket", SOU 2008:62.

6. Projektet tydliggörande av tillsynsvägledningen

De tre uppgifterna i 6 a)-c) ingår i uppdraget för Tillsyns- och föreskriftsrådets projekt – Tydliggörande av innehållet i tillsynsvägledning, Projektdirektiv 117-1909-08, 2008-03-20, reviderad 2008-04-30.

a) Förslag på broschyr om tillsynsvägledning

Marie Eriksson redovisade projektarbetsgruppens förslag på broschyr om tillsynsvägledning. Den bedöms av arbetsgruppen vara i princip tryckfärdig efter några små redaktionella ändringar, tillägg av en mening under uppföljning/utvärdering samt redigering av figuren på sidan 2. En diskussion följde bland annat om vikten av konsekvens i broschyren när det gäller att tillsynsvägledningen består av alla tre delarna. Detta exemplifierades i och med beskrivningen av egenskapen "Tillgänglig". Är det rimligt att allt ska läggas ut på webbplatsen, stöd och råd är självklara men ska

även rapporter från uppföljning/utvärdering och kommunbesök läggas ut? Den innehållsmässiga hållbarheten över tiden berördes. Ska t.ex. årtal finnas i avsnittet om tillsynsvägledningsplanerna. Diskussionen om konsekvens och hållbarhet medförde inte behov av förändringar i broschyrens text. Förslag på ett par små redaktionella ändringar i texten framfördes.

Rådet beslutade att godkänna broschyren om tillsynsvägledning för publicering och spridning.

b) Beslutsunderlag för om det är lämpligt att utveckla minimikriterier för tillsynsvägledning

Marie Eriksson föredrog projektarbetsgruppens beslutsunderlag, avsett att ligga till grund för Rådets diskussioner på dagens möte och ett ställningstagande i frågan. I den efterföljande diskussionen framkom bland annat att det saknas kunskap om vilka minimikriterier det skulle kunna röra sig om och därmed innebära. Åtgärden är inte anpassad till Rådets övriga insatser när det gäller att tydliggöra innehållet i tillsynsvägledning. Dessutom framfördes tvivel på om Rådet är rätt forum och har politiskt mandat för att göra minimikriterier. Några ledamöter ställde sig mycket positiva till ett förslag från *Annelie Johansson* om att frågan skulle kunna bearbetas vidare i nätverket för tillsynsvägledning. Med utgångspunkt från årets framtagna planer för tillsynsvägledning kunde man t.ex. på vårträffen inom nätverket bland annat analysera likheter/olikheter och om det finns någon gemensam nivå. Utifrån denna analys kunde sedan slutsatser dras.

Rådet beslutade att

- Det är inte lämpligt att Rådet går vidare och utvecklar minimikriterier för tillsynsvägledning, åtminstone inte för närvarande
- Initiera en analys av de tillsynsvägledningsplaner som kommer att tas fram i år
- Ge beredningsgruppen i uppdrag att föra in frågan om analys av tillsynsvägledningsplanerna in i rådets verksamhetsplanering

c) Projektförslag om att ta fram en ”Karta över tillsynsvägledning”

Marie Eriksson presenterade projektarbetsgruppens förslag, avsett att ligga till grund för diskussion på dagens möte om och hur projektet bör genomföras och när i tiden i så fall det är lämpligt. Marie påpekade att den befintliga arbetsgruppen har uttryckt intresse av att fortsätta att arbeta med uppgiften, förstärkt med representanter från Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen och ännu en länsstyrelse. I den efterföljande diskussionen framfördes bland annat att det finns stort behov av att veta hur uppgifterna är fördelade och att det därför är en bra idé att ta fram en karta över detta. Men när det gäller hur det bör vara så borde Rådet invänta Miljödepartementets reaktion på Rådets PM med förslag på åtgärder för att förtydliga tillsynsansvaret enligt miljöbalken. Jordbruksverket förklarade att man är positivt inställd till deltagande i projektarbetsgruppen under förutsättning att uppgiften genomförs med ett effektivt arbetssätt. Socialstyrelsen meddelade att man eventuellt byter person. Naturvårdsverket har inga resurser att avsätta i höst men efter beslutet att begränsa arbetsuppgiften så ska man ompröva möjligheterna och återkommer med ett besked beträffande deltagande i projektarbetsgruppen.

Rådet beslutade att ge projektarbetsgruppen, förstärkt med representanter från Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen och länsstyrelserna i uppdrag att jobba vidare med uppgiften. Uppgiften ska dock begränsas till att tillgängliggöra hur det är med hjälp av befintliga underlag.

7. Information från Miljödepartementet

Förordning (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken, kallad FAPT bedöms kunna finnas på plats från och med årsskiftet 2009. Naturvårdsverkets förslag innebär avgiftshöjning och differentiering. En del av tänkandet med riskbaserade taxor finns intaget.

Nytt IPPC direktiv finns ute på remiss. Parlamentet ska rösta någon gång under december-januari. Förmodligen fortsätter arbetet in i svenska ordförandeskapet. Eventuellt blir direktivet klart under 2010.

Handlingsplanen om regelförenklingar handläggs på Miljödepartementet av Ingela Sundelin på Rättsenheten. För närvarande pågår en uppdatering av handlingsplanen. Myndigheterna ska redovisa senast 22 december och departementen i mars 2009. Ambitionerna är att hitta fler områden, att förslagen ska ge utslag i databasen MALIN, rapporteringskrav identifieras och att tillsyn gentemot enskilda objekt samordnas. Tidigare låg miljö rätt bra till beträffande regelförenkling men nu ligger miljö på 0 %.

Miljödepartementet tycker att Rådets skrivelse om förändringar av tillsynsförordningen är intressant. Det går dock inte att remittera i nuvarande form utan man måste ta fram ett förslag till ny förordning som kan remitteras. Miljödepartementet har för närvarande inte resurser så det kan därför bli aktuellt att ge uppdrag till Naturvårdsverket.

Jämställdhet eftersträvas av regeringskansliet när det gäller Rådets sammansättning. Beredning görs tillsammans med jämställdhetsenheten och könsfördelningen 50/50 gäller. Utgångspunkterna ser lite olika ut för stora respektive små myndigheter. Motiv behövs för att kunna läggas i akten när ledamöter föreslås till Rådet. Om det inte finns några motiv i ansökan begär departementet kompletteringar för att kunna handlägga ärendet. Länsråden bör därför motivera sitt förslag.

Det kommer ingen tillsynsproposition från Finansdepartementet och det finns inga planer på förändringar i tillsynsansvaret när det gäller miljöområdet samt plan- och byggområdet. Planer finns på en departementsskrivelse våren 2009 beträffande överlåtelse av tillsyn.

Förslaget om registrering istället för tillstånd för transport av avfall är ännu inte färdigberett. Det är Johan Pettersson på Miljödepartementet som har arbetat med förslaget men han är placerad på franska miljödepartementet under hösten med anledning av det kommande EU-ordförandeskapet. Någon annan kommer att få ta över denna fråga men det är ännu oklart vem.

Boverkets rapport om statlig tillsyn är remitterad och kommer att behandlas i arbetet med en ny proposition om PBL. Det är Camilla Adolfsson som arbetar med denna proposition, som preliminärt beräknas kunna lämnas till riksdagen före sommaren 2009.

Strandskyddet. Planeringen är att en proposition ska lämnas till riksdagen i nov/dec och behandlas under våren. Anders Lillienau arbetar med frågan.

8. Information från Rådets interna utvärderingsgrupp

Annelie Johansson förklarade att den interna utvärderingsgruppen har påbörjat årets utvärdering av Rådets verksamhet. Den är av mindre omfattning än tidigare med fokus framförallt på inriktningsdokumentet och förändringsprocessen. Ett utkast på utvärderingsrapport kommer att skickas ut tillsammans med handlingarna till beredningsgruppens möte den 24 oktober för att tas upp på Rådsmötet den 3 december. Deltagarna i Rådets interna utvärderingsgrupp är *Ann-Sofie Eriksson* (sammankallande), *Taina Bäckström*, *Barbro Sillrén* och *Annelie Johansson*.

9. Verksamhetsplanering 2009

Tom Hedlund presenterade beredningsgruppens förslag på planeringsprocess. Förslaget innebär att verksamhetsplaneringen inför 2009 diskuteras på beredningsgruppens möte den 24 oktober för beslut på Rådsmötet den 3 december 2008. Rådet lämnade inga invändningar på förslaget.

10. a) Information från ledamöter

Lena Callermo informerade om IMPEL, som från och med i år är en idéell förening under belgisk lag men även fortsättningsvis ett informellt nätverk. I november har det svenska IMPEL-nätverket möte. Under det svenska ordförandeskapet hösten 2009 hålls ett plenarmöte i Stockholm. "Doing the right things"-projektet består av tre delar. De två första delarna är genomförda och har resulterat i en steg för steg handbok om tillsynsplanering mot bakgrund av rekommendationerna om minimikriterier för tillsyn. I höst kommer det att hållas ett par workshops med erfarenhetsutbyte för praktisk tillämpning av metodiken för tillsynsplanering. OH-bilderna med information, **se bilaga 3.**

Lista över "Planerade och utgivna publikationer/webbvägledningar på Naturvårdsverkets Miljörättsavdelning", **se bilaga 3.**

b). Information från kansliet

IRI-projektet (*Marie Eriksson*)

Kansliet tillsammans med projektgruppen återupptog projektet före sommaren. Projektgruppen består av deltagare från fem kommuner. Projektet är i genomförandeskedet just nu. Två av de tre inplanerade granskningsbesöken har genomförts. Slutrapporten från projektet beräknas bli klar under 2008.

Utredningen om Översyn av miljömålssystemet (*Tom Hedlund*)

Det kommer ingen proposition i år. Det tillsätts en utredning om miljömålssystemet istället med Rolf Annerberg som utredare. Slutredovisning sker i september 2009. Miljömålsrådets ordförande avgick i samband med att utredningen tillsattes. Ny ordförande kommer förmodligen att beslutas inom kort. *Tom Hedlund* framhöll att arbetet med miljö kvalitetsmålen kommer att fortsätta som hittills under utredningens gång.

Höstträffen den 19 november i nätverket för tillsynsvägledning (*Marie Eriksson*)

Planering pågår av innehållet i höstträffen. Preliminärt tema är "Internationella utblickar" med bl.a. IMPELs projekt om "Doing the right things" och "Steg för steg handboken om tillsynsplanering. Till de två sista träffarna har fler mötesdeltagare kommit från de centrala myndigheterna än tidigare, vilket är mycket bra för nyttan med nätverket och i linje med syftet att nätverket skulle administreras av ToFR. *Marie E* uppmuntrade respektive rådsmyndighet att ta upp aktuell information vid träffen i nätverket för tillsynsvägledning.

11. Övriga frågor

-

12. Mötets avslutande

Ordförande *Martin Eriksson* tackade deltagarna och avslutade mötet.

Vid protokollet

Marie Eriksson

Marie Eriksson

Martin Eriksson

Martin Eriksson

(ordförande)

Peter Brådenmark

Peter Brådenmark

(protokolljusterare)

Underskrivet 2008-10-21

TILLSYNS- OCH
FÖRESKRIFTSRÅDET

2008-09-24

Dnr 117-6219-08

Protokollsbilaga 1

Sammanställning av Tillsyns- och föreskriftsrådets diskussion TEMA: Samverkan i tillsynsvägledningen

Tid och plats: Konferenslokal Muddus, Naturvårdsverket. Den 24 september kl. 10.10-12.00

Närvarande

Rådet: Ann-Sofie Eriksson (mötesledare), Sveriges Kommuner och Landsting; Martin Eriksson (ordförande); Mikael Schultz, Karlstad kommun miljöförvaltningen; Else-Marie Mejersjö, Jordbruksverket; Margareta Palmquist, Socialstyrelsen; Kerstin Eriksson, Generalläkaren; Lena Callermo, Naturvårdsverket; Gunnar Guzikowski, Läkemedelsverket; Barbro Sillrén, Kemikalieinspektionen; Annelie Johansson, Länsstyrelsen i Jönköpings län; Barbro Köhler Krantz, Arbetsmiljöverket; Peter Brådenmark, Livsmedelsverket; Gunilla Kock, Skogsstyrelsen och Lena Tellvik, Räddningsverket.

Övriga: Miljöchef Lennart Axelsson, Katrineholms kommun, Ingela Höök, projektledare Miljösamverkan Sverige, Lasse Lind och Cecilia Lunder, projektledare Miljösamverkan Västra Götaland, Länsrådet Anne-Li Fiskesjö, Länsstyrelsen i Kalmar län (via konferenstelefon), Kitty Victor, Naturvårdsverket, Tom Hedlund, Marie Eriksson, Liisa Bjällås och Anna Nygren, ToFR-kansliet.

Mötesledaren *Ann-Sofie Eriksson* inledde dagens tema som handlar om "Samverkan i tillsynsvägledningen". Temadiskussionen har anordnats som ett led i Rådets uppföljning av resultatet från utvärderingen av tillsynsvägledning som Faugert & Co Utvärdering genomförde 2007. Rådet har bjudit in några representanter från olika myndigheter och organisationer i syfte att föra dialog om slutsatserna i utvärderingen samt att erhålla underlag i vissa frågor som kvarstår och se hur Rådet kan arbeta vidare med dessa. Efter en kort information om vad som är gjort hittills i Rådets handlingsplan för att förbättra tillsynsvägledningen flyttades fokus till de kvarstående slutsatserna och frågeställningarna från utvärderingen som utgör bakgrund till dagens diskussion.

1. Länsstyrelsens stöd och råd till kommunerna i juridiska frågor den s.k. "överprövningsfrågan" - OH-bilder -

Anna Nygren, Rådets kansli informerade kortfattat om vad som gäller juridiskt kring problematiken. Problemet är att "När kommunens handläggare vänder sig till länsstyrelserna för att få stöd i en fråga kan de mötas av invändningen att länsstyrelserna inte kan bistå med stöd i det enskilda fallet då en jävsituation kan uppstå när ärendet överklagas till länsstyrelsen. Den jävsituation som är aktuell rör s.k. tvåinstansjäv (gäller bara i statlig förvaltning), som innebär att en person är jävrig om personen är handläggare i en högre instans och har deltagit i den slutliga

handläggningen av ärendet i den lägre instansen. Tvåinstansjämv gäller bara om ärendet har kommit till den högre myndigheten på grund av överklagande, underställning av beslut eller på grund av tillsyn.

Anna N sammanfattade vad som gäller med hjälp av följande slutsatser:

- Jäv uppstår inte om inte samma handläggare tar aktiv del i beslutsfattandet på två olika nivåer
- Jäv är en personlig omständighet
- Tillsynsvägledande myndigheterna torde för det mesta vara oförhindrade att ge stöd och råd
- Tillsynsvägledande myndigheterna har en skyldighet att ge stöd och råd

I den efterföljande diskussionen förekom delade meningar om hur stort problem "överprövningsfrågan" är, men mötesdeltagarna var överens om att man behöver gå ut med tydlig information om vad som gäller. Diskussionen fortsatte med läget beträffande befintlig juridiskt miljörettslig kompetens hos kommunerna. Även om det finns allmän juridisk kompetens i kommunen och handläggarna får vidareutbildning så finns det fortfarande behov av tillsynsvägledning. Det sker en ökad samverkan överlag mellan kommunerna även inom det juridiska området. Sveriges Kommuner och Landsting har jurister som det går att köpa tjänster av.

Förslagsvis skulle Rådet kunna anordna en seminarieserie med bland annat information om vad som gäller, precisering av vilken tillsynsvägledning som ges samt roller och förväntningar hos vägledare och vägledde.

Framfördes också att det är mycket bra när länsstyrelserna kan samordna och diskutera principärenden med kommunerna i sina län.

2. Hur kan skillnaderna minska mellan länsstyrelserna med avseende på tillsynsvägledning? - OH-bilder -

Projektledare *Ingela Höök* informerade kortfattat om Miljösamverkan Sverige (MSS) mot bakgrund av OH-bilder. Projektet har nyligen utvärderats, 98 % av de tillfrågade tycker att projektet är bra och att det ska fortsätta. Intresse finns hos MSS att få fler centrala vägledande myndigheter att delta.

MSS projekt om regional tillsynsvägledning innehöll stöd för länsstyrelserna att ta fram planer för tillsynsvägledning. Ca 20 förslag på hur tillsynsvägledningen kan förbättras togs fram. De flesta förslagen riktar sig till länsstyrelserna men i vissa fall även till Rådet m.fl. Stygruppen kommer att arbeta vidare med förslagen. På MSS webbplats www.miljosamverkansverige.se läggs allt framtaget material ut. *Ingela* pekade särskilt på Rapportbiblioteket som innehåller vad som producerats inom alla landets miljösamverkanprojekt.

Ingela Hööks information väckte inspiration och många frågor ställdes. För att undvika dubbelarbete och parallellt arbete finns kriteriet att projektet inte ska finnas med i Naturvårdsverkets plan för tillsynsvägledning. Projekten väljs utifrån länsstyrelsernas önskemål och styrgruppens beslut. Några kriterier finns framtagna till stöd såsom att det ska röra tillsyn/tillsynsvägledning, komplettera Naturvårdsverket, fördela sig över hela miljöbalken, finnas stort behov eller att det är oklart och måste redas ut. Diskussionen fördes kring hur Rådet kan stödja MSS, hur samverkan kan ske och hur rolltagningen ska se ut. Naturvårdsverkets skäl att stödja MSS är att man har

uppfattat att det finns olikheter mellan länsstyrelserna över landet och funderat på hur det kan bli mer lika. Det är mycket positivt mot den bakgrunden att alla länsstyrelserna medverkar i MSS. Både Socialstyrelsen och Läkemedelsverket är intresserade av att medverka. Rådet arbetar på system- och principiell nivå medan MSS arbetar på konkret nivå. Ju mer stöd och samarbete för synergier desto bättre. Miljösamverkan Sveriges styrka är att ta tillvara på erfarenheter hos de som har kunskap i sakfrågan. Rådets uppgift är att fånga upp förslag och stödja med information.

3. Hur arbetar de regionala miljösamverkansprojektet (här representerat av Miljösamverkan Västra Götaland)? - OH-bilder -

Projektledarna *Lasse Lind* och *Cecilia Lunder* informerade kortfattat med hjälp av OH-bilder. Miljösamverkan Västra Götaland drivs av länsstyrelsen i Västra Götaland, Västra Götalandsregionen, kommunförbunden och de 49 kommunerna i länet. Två projektledare delar på totalt ca 1,5 tjänst. För Miljösamverkansprojekten är det mycket viktigt att det finns projektledare som en frikopplad resurs. Snart beslutas om en ny fyraårig projektperiod. Mellan 1999-2004 löpte projektperioden ett år i taget. Miljösamverkan jobbar med delprojekt uppdelade i serviceprojekt och tillsynskampanjer. Delprojekten är ett urval aktuella frågor dvs. deltagande kan innebära att kommunen fullgör en del av sina tillsynsuppgifter. Verksamhetsplanen fastställs tidigt året före (juni) för att underlätta kommunernas verksamhetsplanering. Hela Miljösamverkan utvärderades 2004, vilket resulterade i en fyraårig projektperiod i stället för ettårig. Utvärderingar sker även av enskilda kampanjer. Det finns många nyttor med Miljösamverkan såsom kompetenshöjning, samverkan, samsyn, informationsspridning, effektivitetsvinster – tid och resurser, profilskapande för regionen och ett viktigt bidrag till länsstyrelsens tillsynsvägledning. Miljösamverkan läggs in som en del i länsstyrelsens plan för tillsynsvägledning. Nu finns regionala Miljösamverkan i tio län och de har en gemensam ingång på webbadressen www.miljosamverkan.se/alla Miljösamverkan Västra Götalands webbadress är www.miljosamverkan.se

Deltagarna tackade Lasse och Cecilia för deras inspirerande presentation. Förutom struktur etc. så lyfter verkligen miljösamverkansprojekten individen. Den efterföljande diskussionen uppehöll sig först vid hur sambanden mellan Miljösamverkan Västra Götaland (MVG) och Miljösamverkan Sverige (MSS) ser ut. De två projekten arbetar på olika nivåer, MVG med kommunerna som bas och MSS med länsstyrelserna i deras tillsyn/tillsynsvägledningsuppdrag). Ofta har dock projekten samma arbetssätt och det sker utbyte mellan projektledarna. Styrgrupperna skiljer sig liksom finansieringen. För närvarande finns Miljösamverkansprojekten i södra Sverige och frågan är varför det inte finns Miljösamverkan i norra Sverige? En viktig faktor kan vara finansieringen. I södra Sverige finns regionorganisationer som kanske har sett samordningsvinster och därför hjälpt länsstyrelsen att driva på finansieringen. Många Miljösamverkan har finansierats med projektmedel på treårsbas. En reflektion framfördes att man kanske behöver sätta siffror på miljösamverkan, att ekonomisera för att visa effektivitet och inte bara använda ord.

Deltagarna konstaterade att det är viktigt att hitta långsiktig finansiering för Miljösamverkansprojekten och att man bör arbeta vidare med finansieringsfrågan.

4. Vad kan Tillsyns- och föreskriftsrådet göra för att underlätta länsstyrelsernas/kommunernas tillsynsvägledningsbehov?

Samverkan behövs. Diskussionen fördes kring hur Rådet skulle kunna främja utvecklingen med miljösamverkan. Rådet antar lämpligen ett mottagarperspektiv. Ska en styrning av länsstyrelsernas tillsynsvägledning förordas genom att regeringen tillskrivs om krav på lägsta miniminivå? Eller ska istället goda exempel och ställningstaganden föras fram på seminarium och genom samverkan. Miljösamverkansprojektens betydelse för att stärka tillsynen tex. inom hälsoskyddsområdet lyftes. Man påpekade också att det finns flera länsstyrelser, inte minst norröver som arbetar med miljösamverkan inom sina län även utan projekt (t.ex. Dalarnas och Västmanlands län).

ToFR borde initiera en granskning och analys av de tillsynsvägledningsplaner som kommer att tas fram i år. Behov finns av att sammanställa hur det ser ut över landet. Slutsatser av planerna behöver också dras. Ska länsstyrelserna t.ex. få krav att följa sin tillsynsvägledningsplan?

ToFR borde stödja att det blir regional miljösamverkan över hela landet t. ex genom att ta upp och kartlägga, följa upp och sprida information.

Ann-Sofie Eriksson tackade deltagarna och meddelade att ToFR avser att ta hand om de frågor och förslag som tagits upp under dagen och fortsätta att bereda dessa.

Mötet avslutades.

Vid anteckningarna

Marie Eriksson
Marie Eriksson

Enheten för lag och områdesskydd
Gunilla Kock
Skogsstyrelsen, 551 83 Jönköping
gunilla.kock@skogsstyrelsen.se
Tfn 036 - 35 93 19

Tillsyns- och föreskriftsrådet
Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Synpunkter på föreslagen ändring av tillsyns- och föreskriftsrådets sammansättning

Skogsstyrelsen ställer sig inte bakom de förändringar av tillsyns- och föreskriftsrådets sammansättning som föreslagits.

Med den föreslagna sammansättningen kommer många myndigheter, inklusive Skogsstyrelsen, att hamna utanför de direkta diskussionerna avseende tillsyn enligt miljöbalken. Möjligheten till samordningsvinster och kunskapsöverföring försämras därmed avsevärt.

Den avgörande frågan är vilken inriktning rådet bör ha.

Om inriktningen ska vara att rådet ska arbeta för att uppnå miljömål och mål för regelförenkling genom att samordna tillsyn, möjliggöra kunskapsöverföring och arbeta för samordningsvinster mellan de tillsynsansvariga myndigheterna så är den föreslagna förändringen enligt Skogsstyrelsens mening ett steg i fel riktning.

Om inriktningen däremot ska vara att hantera administrativa rutiner avseende tillsyn enligt miljöbalken, och då framför allt i relation till kommuner och länsstyrelser kan den föreslagna förändringen vara funktionell. Är det detta som ska vara rådets inriktning så behövs emellertid ett kompletterande forum för att öka effektiviteten i tillsynen genom bättre samordning mellan olika tillsynsmyndigheter. De myndigheter som arbetar med miljöbalkens regelsystem har tillsynsansvar för olika områden, vilket innebär att gränsdragningarna blir många och det är viktigt att kunskapen hos samtliga myndigheter tas tillvara.

Vad gäller Skogsstyrelsens roll kan följande läsas på sidan 83 i propositionen 2007/08:108 En skogspolitik i takt med tiden: "Den svenska skogen har betydelse för skogsnäringen, landsbygdens utveckling och regional tillväxt, biologisk mångfald och kulturmiljövården samt för folkhälsa och rekreation. Den svenska skogens betydelse medför att Skogsstyrelsens verksamhet är tvärsektionell och komplex."

Skogsstyrelsen har det centrala tillsynsansvaret för flera områden inom miljöbalken. Dessutom har Skogsstyrelsen ett ansvar för en första bedömning avseende åtgärder som andra myndigheter har tillsynsansvar för. Tillsynsansvaret övergår till annan myndighet bland annat om åtgärd eller verksamhet visar sig vara något annat än en skogsbruksåtgärd. I

ToFR.doc

Postadress
Huvudkontor
Skogsstyrelsen
551 83 Jönköping

Besöksadress
Vallgatan 8
Jönköping

Telefon
036-35 93 00
Fax
036-16 61 70

Organisationsnr
202100-5612
Momsreg.nr
SE202100561201

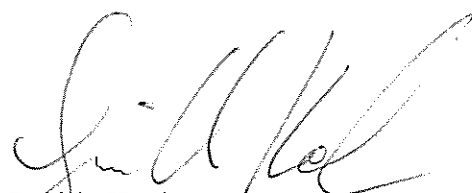
E-post
skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se
www.skogsstyrelsen.se

Skogsstyrelsens ansvar ligger även att bedöma om en åtgärd eller verksamhet på ett betydande sätt kan påverka miljön i t ex ett Natura 2000-område. Därtill finns ett flertal frågor där ett erfarenhetsutbyte och en samordnad tillsyn är av största vikt, till exempel i frågor som rör biologisk mångfald, dikesrensning, slamspridning, klimatfrågor och biobränslen.

Därför anser Skogsstyrelsen att rätt väg att gå vore att förstärka de så kallade balkmyndigheternas möjlighet att utveckla, samordna och förenkla tillsynen enligt miljöbalken, vilket är motsatsen till vad som sker om tillsyns- och föreskriftsrådets sammansättning förändras enligt förslaget.

Håkan Wirtén
Överdirektör

Gunilla Kock
Verksjurist

10 a) Information från ledamöterna

Naturvårdsverket

Planerade publikationer/webbvägledningar på Miljörättsavdelningen (rev 2008-09-22)

Innehåll, titel, ansvar	typ av publikation	prel utgivning	Div
Rf			
Efterbehandling – uppföljning: Bersbo – eng (Ann-Marie Fällman, Rf)	Blir ej NV-rapport	?	
Riktvärden för förorenad mark Modellbeskrivning och vägledning	Rapport	08	remiss okt 2007 till 2008- 01-07
Riskbedömning av förorenade områden. En vägledning från förenklad till frdjupad riskbedömning (Helena Furst)	Rapport	08	
Att välja efterbehandlingsåtgärd. En vägledning från övergripande till mätbara åtgärds mål (Helena Furst)	Rapport	08	
Provtagning och analys (Kjell Färnkvist, Helena Furst) samarbete med SGI Har haft referensgrupp för att ta reda på önskemål	Rapport	remiss höst 05, utg ??	
Uppdatering av Kvalitetsmanualen, tillägg med bl.a. Förordning	Manual	Kontinuer ligt, uppdatera d 2007	
Tillsyn och efterbehandlingsarbete- (Per Gullbring?, Rf i samarbete med Rt, Anne Wynne, Rickard Jansson, Rj. Mårten Bengtsson, konsult/advokat skriver)	HB?	?	
Hållbar sanering projekt tillsammans med F-sekr (=utgivare) rter under 3 år	Rapporter	05-07	
Kriterier för återvinning av avfall i anläggningsarbeten Carl Mikael Strauss	Handbok	08	Remiss till 2008- 03-01
Konsekvensanalys. Införandet av nya kriterier för återvinning av avfall i anläggningsarbeten	?	08	
Rj			
Rm			
Industribuller AR internremiss höst 04, externremiss (Jard Gidlund, Rm)	AR	?	

Metod för immissionsmätning av externt industribuller (revidering), gått ut tills med remiss AR, publiceras tills. Med AR Industribuller (Jard, Rm) remiss mars	Rapport 5417	?	
Små värmepumpar	Faktablad	?	
Faktablad om sågverk	Faktablad	08	Remiss januari 2008
Vägledning om bekämpningsmedel	webbtext	08	
Rp			
Rt			
TillsynsNytt		6 nummer!	
Miljösanktionsavgifter	Reviderad handbok	08	
Metoder för riskvärdering och tillsynsobjekt	Faktablad	?	
Rv			
Förvaltningsplan enligt VFF (Vattenförvaltningsförordningen) Föreskrifter, AR, ev. HB Anne T	Föreskrifter, HB	?	
Undantag/kraftigt modifierade vatten enligt VFF Anna P	?	08	
Åtgärdsprogram enl VVF Anna Åhr	HB?	08	
Täkter (orsaken är att täkterna bytt kapitel och de gamla dokumenten innehåller t ex bestämmelser och vägledning om samråd etc)	uppdaterad AR, HB?	?	
Vattenverksamhet, 11 kap. AR, HB förbättra förutsättningarna för tillsyn	AR HB??	08	
Muddring och dumpning (underlag från MSS)	Ev handbok	08	
Markavvattning (underlag från MSS)	Ev handbok	08	
Buller från vindkraft, AR med riktvärden	AR, ev seminarier	?	
Revidera AR MKB/SMB Egon	?	Remiss jan 2007	
Rs			
Värt att veta om NOx	Tema/infofakta	?	

Utgivna publikationer på Miljörättsavdelningen 2008 (rev 2008-08-06)

Samla in, återvinn!	620-5796-1	Jan 2008
Uppföljning av deponeringsförbuden 2007	620-5792-3	Jan 2008
Strategin för giffria och resurssnåla kretslopp, GRK Underlag till Miljömålsrådets fördjupade utvärdering av miljö kvalitetsmålen	620-5798-5	Feb 2008
Att identifiera och förklara en vattenförekomst som kraftigt modifierad eller konstgjord	PDF i pdf-mallen	Feb 2008
Vägledning om Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport	PDF i pdf-mallen	Feb 2008 (version 2) 20 feb (version 3) 12 mar
Avloppsreningsverkens förmåga att ta hand om läkemedelsrester och andra farliga ämnen	620-5794-7	Feb 2008
Lakvatten från deponier	620-8306-9	Mars 2008
Hur man handlägger ärenden om miljöstraffavgift	PDF i pdf-mallen	17 mars 2008
Naturvårdsverkets branschexperter. Effektiva spindlar i de stora tillsynsnetet	Rapport från K-avdelningen 620-5805-0	Feb 2008
Skyddade områden – enligt Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön	620-8323-6 Reviderad	April 2008
Sammanställning av villkor om vattenverksamhet i tillstånd enligt miljöbalken	PDF i pdf-mallen	5 maj 2008
Handbok med allmänna råd för flygplatser 2008:1	620-0151-3	Juni 2008
Små avloppsanläggningar - handbok till allmänna råd 2008:3	620-0153-7	Juli 2008
Efterbehandling av förorenade områden, kvalitetsmanual Revidering av flik 25	620-1234-7	Juni 2008

Publicerade webbvägledningar på Miljörättsavdelningen 2008 (rev 2008-08-19) (övriga webbtexter tas ej upp här)

Vägledning till definitionen av hushållsavfall	Rp	Jan 2008
Olagliga transporter av avfall (kompletterar befintliga webbsidor)	Rs	April 2008
Klassning av farligt avfall – detta är farligt avfall	Rp	Maj 2008
Översikt av domar från Miljööverdomstolen rörande vattenverksamhet	Rv	Maj 2008, fylls på vartefter
Hur man kan kontrollera uppgifter om objekt inför flytt till ny databas (MIFO)	Rf	Aug 2008

Externa utbildningar, seminarier 2008 (rev 2008-09-17)

Utbildningar som varit:

- Litet seminarium om dioxiner, 21 januari 2008
- Litet seminarium om oavsiktligt bildade ämnen. På ITM, Stockholm 22 januari 2008
- Åtgärdsprogram, vattenförvaltning, 22 januari 2008
- EBH-träff om det nya IT-stödet (tillsammans med M), 4 feb 2008
- Tillsyn transporter av avfall över gränser: Göteborg 7 april, Malmö 8 april, Stockholm 10 april, Sundsvall 15 april, Luleå 16 april
- Enskilda avlopp våren 2008, seminarier: 3 april i Göteborg, 8 april i Alvesta, 9 april i Västerås, 15 april i Sundsvall, 3 juni i Stockholm, 26 augusti i Skellefteå. Tillsammans med SKL i några regioner. NV huvudarrangör

Kommande utbildningar:

- Förorenade områden i fysisk planering, regionala sem. Anordnas i samarbete med Sveriges kommuner och landsting ??
- Industribuller (nya AR)
- Flygplatser. Efter det att AR och handbok är färdiga
- Miljöbalksdagar: Miljörätt med miljömål, 22-23 oktober 2008 i Stockholm
- Kvalitetssäkrade emissionsmätningar. Kunddag i Stockholm 24 september. SIS, SWEDAC och Naturvårdsverket arrangerar
- vindseminarier 16-17 sept (alt 9-10) Piteå, 23-24 sept Strömsund, 3 - 4 nov Falkenberg, 12-13 nov Söderåkra (Kalmar), 1 - 2 dec Höör. Samarbete med Boverket, Energimyndigheten, högskolan på Gotland
- kraftigt modifierade vatten och konstgjorda vatten, hösten 2008
- nationell träff för inventeringsfrågor rörande förorenade områden, 13 och 14 november

IMPEL aktuellt september 2008

Inga Birgitta Larsson
Naturvårdsverket
IMPELkoordinator
I Sverige

IMPEL

EUROPEISKA UNIONENS NÄTVERK FÖR INFÖRANDE OCH GENOMDRIVANDE
AV MILJÖLAGSTIFTNING

Start: 1992

Omorganisation: 2008

- Deltagare: Myndigheter och Miljöministerier
- Samarbete: EU kommissionen
- IMPEL – Sekretariat
- IMPEL-länder: Medlems-, kandidat- och Norge (EEA-land).
Totalt 31 länder i dag
- Finansiering: Deltagande länder, EU via LIFE+
- Website: <http://ec.europa.eu/environment/impel>

IMPEL nätverkets FUNKTION

- främjar utbytet av information och erfarenheter om praktiska problem
- har en ytterlig informell karaktär
- erbjuder ett forum för öppenjärtliga diskussioner
- driver på för en verkningsfull tillämpning av rättsakterna på miljösidan

IMPEL nätverkets FUNKTION forts.

- ger möjlighet till initiativ som kan ha återverkningar i övriga medlemsstater och som ger underlag för förslag från EU kommissionen
- ger möjlighet driva svenska frågor i Europa & ta hjälp av europeiska lösningar
- ger kontakter lätt åtkomliga att nyttja för svenska projekt

Det svenska IMPELnätverket

- Deltagare från
 - ✓ Naturvårdsverket
 - ✓ Tillsyns- och föreskriftsrådets kansli
 - ✓ Länsstyrelserna
 - ✓ Kommunerna
 - ✓ Miljödepartementet
 - ✓ Kemikalieinspektionen
 - ✓ Socialstyrelsen
 - ✓ Rikskriminalpolisen
 - ✓ Med flera
- Nästa möte är planerad till 21 november 2008

Svenska kontaktpersoner

- LÄNSSTYRELSENA
 - **Ulrika Samuelsson, Västra Götaland län**
 - **Börje Andersson, Hallands län**
- KOMMUNERNA
 - **Kia Regnér, Österåkers kommun**
 - **Kerstin Blom Bokliden, Sveriges Kommuner och Landsting**
- TILLSYNS- OCH FÖRESKRIFTSRÅDET
 - **Marie Eriksson, ToFR:s kansli**

IMPEL mötet hösten 2009

- Under det svenska ordförandeskapet hösten 2009 kommer mötet i IMPELs Generalförsamling att arrangeras i Sverige. Planeringen av detta möte sätts igång för närvarande.

Aktuella IMPEL projekt

- 21 projekt finns listade på IMPELs arbetsprogram för 2008. På IMPELs webbsida kan man läsa om de olika projekten.
- En konferens planeras att genomföras hösten 2009 i Rumänien

DoingTheRightThing projektet

- **DTRT I – ”Comparison programme”**. Temat - hur görs tillsynsprioritering. Rapport 2006
- **DTRT II – Step-by-step guidance for planning of environmental inspections**. Utformade en vägledning för tillsynsplanering med riskbaserad differentiering. Rapport 2007
- **DTRT III fas 1– training of inspectors**. Vägledningen testas i 5 MS och ett verktyg för webb användning utvecklas.
- **DTRT III fas 2 – training sessions**. Tredagarsworkshops för praktisk tillämpning av metodiken för tillsynsplanering.

Genomförs i september och oktober 2008. *I programmet:*

Exempel på good practices / ramar identifieras / risk bedömning / rankning, klassning, prioritering / mål och strategier